

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:		Világkörüli:	
Egész évre	12 korona	Egész évre	20 korona
Fél évre	6 "	Félévre	10 "
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "

A szerkesztésért felelős
Kutas Imre
kiadó s lap tulajdonos

Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel

A reformáció emléknapján.

Irta: Csiky Lajos.

Debreczen, 1900. okt. 31.

A tizenhatodik század második évtizedében, 1517. október 31-én, tehát ma háromszáznolcvanhárom esztendeje, Luther Márton, ágostonrendi szerzetes Németországnak Wittenberg nevű városában az ottani vártemplom ajtajára 96 tételt függesztett ki, a mely tüzével egy új korszakot nyitott meg a világtörténelemben s megdöntvén egy bevehetetlennek látszó vár falait, új épület fundamentumát vetette meg, egy olyan épületét, melyen a pokol hatalmai sem tudhatnának örök diadalmat venni.

A reformáció, a nagy vallás javítás emléknapját üli ma Krisztus egyházának az a része, melyet protestáns egyház név alatt ismer a világ.

Luther Márton reformátori működésének az a körülmény adta meg az első lökést, hogy az akkori római pápa, X. Leó, a bűnbocsátó levelek, a lélekvásár rettenetes hatása szörnyszülőiteinek árulását Németországon s közelebb a száz választó fejedelemségben is elrendelvé: ezeknek a leveleknek anyagilag és erkölcsileg káros hatásán ő — t. i. Luther — mélyen felháborodott, s említett 96 tételében a valódi bűnbánatról, bűnbocsánatról

s az isteni kegyelemről bocsátott közre fontos nyilatkozatokat, erősen kárhóztatván a bűnbocsátó levelek árulásátával elkövetett egyháziatlan visszaéléseket is.

Luther föllépésének hatása nem volt hamar ellobbanó fellángolás, nem volt az efemer hatású fény. Alig tizennégy nap, alatt egész Németországot befutotta ezek hire. mert az egész világ szája tele volt panaszszal az indulgenciák, a bűnbocsátó levelek miatt. Nem is volt annak a 95 tételnek mulékony jellegű hatása ideleln Krisztusnak e földi világ térein küzdő egyházában; nem mosta le azokat a tételeket a wittenbergi vártemplom ajtajáról az eső, nem tépte azokat le onnan a századok vihara: saját szememmel láttam ércbe öntve azokat ugyanannak a templomnak ajtaján, a mely templomot Luther az újkor kiindulási pontjává, új fény, új világosság, új erő áramának forrásává szentelt föl.

Mit mondanak a hhoz korunknak templompusztító Herusbontusai, hogy a világtörténelem új korszakát nagyon sokan nem Amerika fölfedeztetésétől, hanem a reformáció évétől, 1517 től számítják, tehát hogy ez a mi korunk, dicsőséges fényével, óriási haladásával, kulturájának, civilizációjának bámulatos vívmányaival egy templomnak az ajtajából indul ki?!
Avagy kezdődjék az új kor Amerika

fölfedeztetésével: mit mondanak a reformáció tényének ellenessei ahhoz a megmáshatatlannul igaz történeti bizonyossághoz, hogy a protestáns Német birodalom, Hollandia, Nagybrittánia, az Észak-amerikai Egyesült Államok összehasonlíthatatlannul fentebb és előbb, állanak erőben, hatalomban, a világosság fáklyáinak hordozásában népeik jólétében boldogságában, mint mindazok a többi országok, hol nem a protestáns hit napfénye világol. Vagy, hogy mást mondjak, nem hatott-e a reformáció, mint jótékny kovász, nem hatott-e magára a római katolicizmusra is? Protestáns országokban, vagy ahol, mint nálunk a protestantizmusnak van ható ereje, ilyen országokban a római katolikus lelkészek is a nép anyanyelvén prédikálnak; az egyházi énekek a nép által értett nyelven zendülnek meg; a házasságra lépőkhez, a hallottait siratókhoz általok is értett nyelven szólnak: egyszóval a protestantizmus szellemének nyomása alatt a római katolicizmus is igyekezett magát hívei által megértettni, s az értelem vallásából egyszersmind az értelemnek is vallásává magasztosulni fel. Méltó dolog e napon felgyujtani az emlékezetnek fáklyatüzét, méltó dolog e napon megemlékezni ama törhetetlen szilárdságu hitbajnokokról, kiket sem az élet szerelme, sem a halál félelme vissza nem riasztott attól, hogy kiálljanak a sziklak

Tárcza.

A reformáció emlékűnnepén.

Irta és szavalja a debreczeni hittanszaki önképző társulati ünnepélyén:

Baja Mihály.

Zendüljete meg szent zsolozsma hangon,
Dávid királynak hív zsolótárai!
S a szívnek, hitnek-forró zengzetére —
Lángoljanak föl szent oltárai!
A szeretet nagy kincsét szedjük össze,
Rá az oltár mint áldozatra vár...
S im nézzétek! — A fénylő oszlop: lelkünk
Megtisztultan az Ur honába száll.

Zendüljete meg szent zsolozsma hangon,
Dávid király dicső zsolótárai!
S a himnuszoknak ihlett zengzetével
Repüljete ti hitnek szárnyai!
Vigyéte őket az Ur zsámolyához,
Hadd tudja meg, hogy itt e kis sereg
Ó benne bizva, e szent pillanatban
Forró fohászszal hozzá mit rebeg.

Im összejöttünk ünnepelni Téged.
Mert Te vagy a hit, ... érzés, ... gondolat.
Te adte azt, hogy így imádjon ajkunk
Mikor szívünkben hő fohász fakad.
Te adte azt, hogy mint a kis virágnak
Illatja száll a tiszta lége föl:
Ugy szálljon hozzá egyszerű fohászunk...
Hol égi trónod fényben tündököl.

Uram! vak éj volt itt a földi téren,
Az agy... a lélek tompult egyaránt

S mi botorkáltunk a kietlen éjben,
Kerestük vágyva a hit csillagát;
De voltak a kik megtagadva Téged
S dicséretedre nyitva ajkunkat
És képmutatva festett arcczal szívvel
Arulgatek legszentebb jogodat!

Im! ottan áll; ott áll a földi Isten!
Biborba és bársonyba öltözött
S hogy csokolják a föld porát utána
A merre jár, — a néptömeg között.
S a rászédettek megcsaltaknak ezre
Oh hogy rohan! Hogy zuzza tagjait...
Hogy rut penészes undok pénze árán
Meg-visszaváltsa lelke rongyait.

Te láttad ezt! És méltó nagy haraggal
Üszköt dobál egy ember szívébe.
Ki szent bizalmad forró érzetében
Jogodnak állt igaz védelmire.
Ki meggyujtá a földi vak sötétben
A hit világló lángszóvetnekét!
És oszlopát a bűnök templomának
Szilaj kezekkel zuzta szerteszt.

Nagy volt a harc! — A népek tengerében
Irtott a vész, ... kaszált a vad halál.
De az igazság örök szent igéje
— Előbb utóbb bár — győzelmet talál!
S mint zivatar után a zöld mezőnek
Pacsirta hangja száll az égbe fel...
Békült szívekből ugy szállott az ének
Hozzá, remegve, hő kérelmivel.

És lón világ a keblek éjjelében
A fásult lélek önmagában szállt,

S kinek nem volt vigasza... bu s keservben
Te benned lelt vigasztaló atyát.
S imádkozának hozzád áhitattal,
Nem zengzetes, nem cifra nyelveken...
Ki-ki a hogy anyjától megtanulta:
Hiszen te érted mindet Istenem.

S magasbra szállt a szívnek érzeménye.
Tisztább üdébbe lelt a gondolat!
Miket bevont a hit szelid világa,
Mint fénylő harmat a virágokat.
Magasbra szállott röptében ez elme,
Föl... föl... a csillagmilliárdokig
De ott is... ott is áhitat vezette,
Mert látta... látta a Te utaid.

Oh Istenünk! Vezess vezess bennünket!
Uton vagyunk... segélj, segélj tovább!
S ha majd elértünk a dicső határhoz
Mutasd meg ott az Igéret honát
S ha bent vagyunk, — jöhet a vész viharja
És tombolhatnak a duló szelek...
A bün haragja sem rombolja széjjel
Erős várunk: te szent kegyelmedet.

Zendüljete meg szent zsolozsoma hangon
Dávid király dicső zsolótárai!
S a szívnek, hitnek — forró zengzetére —
Lángoljanak föl szent oltárai!
A szeretet nagy kincsét szedjük össze:
Rá az oltár mint áldozatra vár...
S im nézzétek!... A fénylő oszlop: lelkünk
Megtisztultan az Ur honába száll.

csucsaira, a tátongó örvények szélére hirdetni az örök, a hamisítatlanul tiszta evangéliumot.

Sok romlás fenyegetheti a protestáns egyházakat is, de alapjoknál fogva mindig van bennök erő, hogy ellen tudjanak állani a magok végleges reformációjának.

Abban a bibliára támaszkodó 95 tételben, azoknak a szellemében van a mi erőnk, a mi üdvességünknek a forrása.

Legyen áldott a nagy Isten, ki felhozta egünkre az örömet, a szent lelkesedésnek azt a nagy napját, a keresztény egyháznak azt a nagy pünköst-ünnepét: 1517 okt. 31 ikét.

„Erős vár a mi Istenünk!”

Indemnitás. A Széll kabinet aligha kerüli el, hogy indemnitást ne kérjen a Háztól. Ugyanis a pénzügyi bizottság e hó 18-án kezdte meg munkálkodását és tíz nap alatt penzuma egy harmadát sem véggezte el. Ot tárca költségvetése van még hátra, a melynek bizottsági letárgyalása az eddigi tempó mellett legalább is husz napot vesz igénybe. A képviselőház tehát legjobb esetben november hó második felében kezdheti meg a költségvetés feletti tanácskozását, úgy, hogy a karácsonyi szünetig egy hónapja sincs. Ennyi idő pedig nem elég arra, hogy mindazok a képviselők, a kik életjelt akartak adni magukról, hazabeszélhessenek. A törvényhozás tehát jövő év tavaszánál előbb alig adhatja át az országnak az új költségvetést.

Oldott kéve . . .

— Valami a társadalmi életről. —

Okt. 30.

Oldott kéve vagyunk!

Pedig csak együtt működés, egységes erő adhatnak nagy eredményeket; egy ember csak gyenge nádszál, melyet hajt, tör a vihar, az áramlat; míg a tömegek érik el a nagy célokat: aratják a sikereket.

Nem csak itt nálunk, de nagy a panasz országos lapokban is, hogy a magyar társadalom szét van törve, zilálva; nem képes nagy tettekre.

Ha itt-ott akad is kezdeményező, nem követik; de legtöbb helyen nincs is, mert a régieket sárral dobálták; elriasztották; új pedig nem támad, mert jószándéka és törekvéseért nem akarja, hogy követ dobálják meg.

Olyan a nagy társaság, mint a holt tenger; nem mozdul, petyhedt.

A kisebb városokban még észrevehetőbb a tespedés; itt sokszor az unalom ránehezedik a lakosságra, mint a lomha kő, és nem tud tőle szabadulni.

Kaszinóink ritka hegyen adnak lelki szórakozást; vitákat a közügyek felett; nem pezsg az élet; ritkák a közfigyelmet keltő felolvasások; nem merül bele az elmélés az események sodrába, hogy gyöngyöket merítsen belőle; jótéteményekre serkentsen. Ujságolvasás, kártya, pipa a legfőbb élvezet, — van erre is kivétel, de kevés!

A kezdeményezésekre keserű idő jár; bukni pedig senki sem akar, hogy kinevésék! Nincs ösztön összeharangozni a híveket, mert úgy sem mennének tömegesen az intézetek, szegény ügyek csarnokába! . . .

Irodalmi mozgalom? Kinek kellene?
Ki bírja a tömeget felrázni aléltságból?
a közönytől, ez a kérdés?!

A középbirtokos osztály, mely előlment küzdött, harczolt, áldozott, vérzet . . . Összeomlott!! mint már megirtuk . . .

S ma még nincs helyében mást, mint az — ür . . .

Külföld.

Angolok és burok vesztesége.

A dél-afrikai háboru nagy áldozatot követelt halottakban és sebesültekben. Az angol hadügyminiszterium rendszeren közölte a veszteségek kimutatását, a burok azonban soha. Néhány orvos azonban, kik a bur táborban szolgáltak, összeállították úgy a hogy, a burok veszteségeit is. Ez a lajstrom azonban csak folyó évi április 16 ig tart s így az azután való veszteségek nincsenek benne. Az említett időig a buroknak 2448 halottjuk és 6622 sebesültjük volt. Angol részről június 9 ig elesett 2518 (?) ember, megsebesült 11.405, betegségek következtében meghalt 3721 ember. A burokat a betegségek távolról sem bántották annyira, mint az angolokat, kiknek összes vesztesége június közepéig kerek 81.000 emberre tehető.

Véres parasztzendülés

Bukarestből jelentik, hogy a lapok jelentése szerint a rimniczi kerületben lévő Buda faluban az új szeszadó behajtása miatt zavargások támadtak. A parasztok megtámadták a rend helyreállítására kiküldött katonaságot, a mely kénytelen volt fegyverét használni. Hír szerint három parasztot megöltek.

A király és az ács plajbász.

Egy párisi lap királyunkról a következő kedves adomát terjeszti lapjában:

A «Burg» nagytermében, hol királyunk kihallgatásokat tart, egy paraszt is jelentkezett.

Hosszu a fogadandók sora, melynek végén egy szegény földműves is bebocsátatik.

A paraszt nagy zavarban van és sapkáját törülgette kabátja ujjával.

— Mit akarsz? — kérdi szeliden a király.

— Ime felség, megvettem fényképét és nagyon szeretném, ha felség egy pár szót írna a hátára.

A király elveszi a fényképet.

— De nincs ám czeruzám, mondja.

— Van nekem felség, felelé a paraszt, és oda nyújt egy ácsplajbászt.

A király ránya a nevét és az atyafinak visszaadja a fényképet.

— Nos megvagy elégedve? Azután a czeruzát gépiesen zsebébe teszi.

A paraszt hálásan megköszöni a király szíveségét, de nem mozdul helyéről.

— Hát mit akarsz, beszélj.

— Felség, várok míg visszaadja a czeruzámat.

Az igaz. Ferencz József mosolyogva visszaadja a czeruzát, Ez a jelenet egy hónappal ezelőtt történt mondja a párisi lap.

Belföld.

Bizalom Barálynak. A Gazd. Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó bizottsága hétfőn tartott ülésén egyhangú lelkesedéssel Desewffy-Aurél gróf indítványára Darányi miniszternek megtámadtatása alkalmából bizalmat szavazott.

Tüntetés Ugron mellett. A szilágysomlyói választókerület tüntető gyűlésre készül Ugron

Gábor mellett, hogy őt a közéletől való visszavonulási szándékától eltérítse és a kerület változatlan bizalmáról biztosítsa.

Egy állam beolvasztása.

— Bolívia sorsa.

Érdekes hírt jelentenek Buenos-Ayresből. Ugyanis Bolívia köztársaság legelőkelőbb vezérférfiai küldöttségileg tisztelegtek Roka tábornoknál, Argentína köztársaság elnökénél és azt az ajánlatot tették, hogy Argentína anektálja Bolíviát, Roka elnök azonban visszautasította az ajánlatot, mert attól tart, hogy ezáltal megbolygatja Dél-Amerika nyugalmát és egyensúlyát.

(Bolívia köztársaság majdnem háromszögömödra van beékelve Brazília, Argentína és Pern köztársaságok közé. Területe 1,335,200 négyzet kilométer, lakosainak száma 2.270,000, melyekből 250,000 vad indián.

Vidék.

Munkásnök zavargása. Hussevicz községben tegnap délután a Bayer és társaság szövőgyárában 41 munkásnő sztrájkjal fenyegetődött abban az esetben, ha bérüket huszonöt százalékkal fel nem emelik és Kosel Julia munkásvezetőnőt el nem bocsájtják. Este a munkásnök összeverődtek az utcán és erőszakkal akarták megakadályozni, hogy Koselné hazautazzék Brünne. Végre is a csendőrség szuronyt szegezve közbelépett és szétverte a zavargókat.

Szörnyű tűzhalál. Mihnye Gergely farkasrévi parasztagzának a felesége kenderit tiltott az udvaron s a két kis leányát a szobában hagyta a takaréktűzhelynél, hol szétterítve nagy csomag kender is feküdt. Egy kipattant szikrától tüzet fogott a kender és csakhamar meggyuladt a szobában lévő ágynemű és a felhalmozott összes vászon is. A két kis gyermek ijedtségében az ágy alá bujt. A tüzet először a szomszédok vették észre s szóltak az udvaron munkálkodó asszonynak, ki kétségbeesve rohant az égő szobába. A füsttől, lángtól alig bírta fölfedezni gyermekeit, de mikor rájuk talált, halálmegvetéssel ragadta karjai közé, kirohant velök a szobából. A mint a szabadba ért, összerogyott, elalélt s pár órai szenvedés után két leánykájával együtt a terítőn feküdt.

Apróság.

Okoskodás.

Etel nagysám ujjai közt forgatja a levelet, amelyet az imént hoztak.

— Ah — szól magában — az a gonosz kapitány mégis mert írni . . . Ah, semmi esetre sem bontom föl a levelet . . . Vagy ha elolvasom, semmi esetre sem fogok felelni . . . Vagy ha felelek, semmi esetre sem szabad a férjemnek megtudnia.

Érthető.

Bankár: Ol, Lil' ha megajándékozna kegyével.

Ballerina: Ajándékozni? Hát olyan szegény maga?

Kiváncsóság.

Makkosné monologizál:

— Kiváncsi vagyok, vajon nyert-e ma a férjem a klubban . . . Ha a közmondás igaz, szép sommát nyerhetett.

Szerény.

— De uram, hogyan merészel . . . Nem tudja, hogy férjes asszony vagyok?

— Tudom, de hát nem vagyok féltékeny természetű.

Izlés.

Arról tanakodnak, hogy a férfiak milyen nőket szeretnek legjobban.

— Az izlés nagyon különböző, — szól egy tapasztalt ur — kinek a szőke kell, kinek a pénz.

A király és az egér.

— Udvari történet. —

A fecskét nem bántja emberfia, mert szent hire van, más állatnak is van immunitása, mentsvára hagyományából babona révén.

Ezekkel szemben milyen keserves a sorsa a természet szürke kis parányának, a fürge egérének. Egyetlen nyugodt pillanata sincs, egész élete csupa remegés.

Pedig a világot irányító legáltalánosabb elvnek a megtestesítője, demokratakeresztül-kasul.

Neki mindegy, kinek a testülete az, ahol rácsál, nem tesz különbséget ur és szolga, hatalmas és koldus között, mindenütt czincozog, rácsál. Most megint fényes bizonyosságát adta szilárd elhűségének.

Főnt Bécsben a királyi házban fényes lakodalmi ünnepség esett meg, az egérke indta a kötelességét, megjelent, elczincozta nemes elvéhez való ragaszkodását.

Csak ezt akarta és aztán, mint aki kötelességét hiven teljesítette, eltávozott.

A lakodalmi ebéd után csöppent be a programmba, a amikor éppen a jó hangu tenorista gyönyörködtette ariájával a hercegasszonyokat és fejedelmi urakat, a ragyogó terem valamelyik zugocskájából előbujt és oda szaladt a legnemesebb nagy ur, a király lábai elé.

Mintha csak kegyelmet akart volna esdekelt a maga és fajtája számára. Mintha csak mondta volna:

— Király ur, mirket mindenki bánt minket nem hagynak élni, segíts meg ben nünket te, népek felett hatalmas!

És pislogott félénken, remegve.

És a hercegasszonyok, az édesen finomak és pompások, sikongva kapkodták csipkés szoknyáskáikat, szétrebbenve több felé, a tenorista urnak is abba kellett kist hagynia a dalt.

A kis egér ugyan ámult a nagy riadalmon, amit okozott.

A király ur pedig nyugodt maradt és szelid jószággal szólott:

— Ne ijedeztetek: Hiszen csak egy kis egér.

Az apró rácsáló erre hálásan nézett rá, pislogva bókolt és egy gondolat... s már elsurant csöpp lábcskáin az aranyos terem sarkába, hogy elbeszélje otthon a többi egérének, mi jóban volt része.

A tenorista pedig tovább énekelt, a lakodalmi herceg urak és asszonyok megnyugodva hallgatták újra.

Különfélék.

+ **Fáklyásmenet Blahánának.** A fővárosi egyetemi ifjuság, mint már megírtuk, fáklyásmenetet rendez Blahánának. A szép ováció aznap, vagyis november 3-án este lesz, a mikor a Népszínház művész-személyzete a Blaha estét rendez. A fáklyások este kilenc órakor Blaha Lujza Erzsébet-köruti lakása elé vonulnak s ott az egyetemi ifjuság szónoka beszédet mond. A

fiatalság innen kíséri Blahánét a Royal-fogadóba, a hol a művésznőt szintén ünnepiesen fogadják.

+ **A német császár és a nagy kupa.** Az elberfeldi városbáza felavató ünnepségén történt. A mindig érdekes német császárnak rengeteg nagy kupát nyújtottak át szüntülig borral. A városi tanács nevében egy Himmelmann nevű ember köszöntötte a maga hasonlóan öblös poharát a császár egészségére és ennek megtörténte után egy hajtásra kiitta a serleg tartalmát. A német császár, aki keveset ivott a saját bilikomából, mosolyogva szólt:

— Gratulálok önnek ehe a kortyhoz. Sajnálom, hogy példáját nem követhetem. Ha én úgy tudnék inni, mint eleim néhai Joákim ősom idejében, egy hajtásra kiürítettem volna a kupát. De így, ha megteszem, a tekintetes tanács vihetett volna le a lépcsőn.

Himmelmann hódolatteljesen megjegyezte:

— Főlségeddel ez meg nem történhetik.

A császár felkaczagott:

— No, no, jobb lessz meg nem próbálni.

Egyről-másról.**Nyájaskodás.**

— A közel jövőből. —

T a n i t ó: Te Nagy Gyurka, már megint hátra nevetgész? Mindjárt elnádspángollak!

A G y u r k a: Igen ám, de tudom édes apámtól, a ki ügyvéd, hogy a tanító ur nem meri megtenni, mert a büntetőtörvénykönyvbe ütköző súlyos testisértést kövel el.

T a n i t ó: Hát te, Kovács Pali, mit vigyorogsz ezen? Jöszte ki, hadd pofozzalak meg.

A P a l i: Jól van, pofozzon meg a tanító ur. A papám ugyis látleletet vesz föl rólam, aztán a tanító ur issza meg a levét.

T a n i t ó: Most meg te röhögsz, Balogh Pista? De téged már megvesszőzlek!

A P i s t a: Nem lehet ám, mert az ujságba olvastuk, hogy ezért a tanító urat elcsapnák.

T a n i t ó: Adta kölyke! (Az egész osztály gyerekes kaczagásba tör ki.)

A G y u r k a: Elloptam a pálczáját, tanító ur! Bemutatom a tetsőbb tanügyi hatóságnak, tudja? Tanum az egész második osztály.

T a n i t ó: (Kérlelni kezdi Gyurkát, aki végül kompromisszumra lép vele olyan föltétel mellett, hogy az év végén senkit sem buktat meg.)

Mongodin.

N A P I H I R E K.

Október 31.

Az igaz eszmék győzedelmének záloga, s a szellemi haladás határköve a mai nap, október 31 ike, az őszi hervadásnak a tavaszi verőtenyes ünnepe.

Kegyelteljesen ünnepel e napon első sorban a protestáns egyház, hivei buzgósággal eltelve adnak hálát e napon tengeren innen, s tengeren túl azon kegyelmi ajándékért, hogy az Ur meggyújtá világosságának fáklyáját s Wittenberg terein és Helvécia bércein kitöltötte Szent lelkét, melynek tüzes nyelvei bevilágították a félvilágot, a sötétség és homály hosszas uralmát a vilá-

gosság győzelemre juttatásával váltották fel, és a nép, mely eddig sötétségben járt, látott nagy világosságot. A hit, mely eddig a világi téves hatalomnak hódolva a biztos források hiányában epedve szomjazott, e napon megtalálja tiszta kutfejét az eddig porlepett, s lelánczott bibliában; az értelem mely eddig a szabadvizsgálódás mezejéről kitiltva szűk ösvényeken emészlődött, lerázta nyugdöz bilincseit és kilép az őt megillető, jogos területre, s a kor gyermekei, mint az újtestamentom szelid apostola, látnak új eget s új földet, s miként az őszövetség prófétája jövendölte, az ifjak látásokat látnak, s a vének álmokat álmodoznak.

Az 1517 év okt. 31 jének szent örökség-a lelkiismereti szabadság, a szabad vizsgálódás s az egyház megújodása. ma már a mi birtokunk. De vizyázzunk e drága hagyományokra és tanuljuk meg féltékeny szeretettel őrizni és becsülni. Ne gondoljuk, hogy azon küzdelmek, melyek árán a reformátusok e nagy kincsek birtokába juttattak benünket, az eszmék nyugodt birtoklásának biztosítékai, s nekünk nem maradt más, mint azokat békésen élvezni. Nemcsak kincseket hagytak reánk, hanem küzdelmeket is, melyek az eszméktől elválaszthatatlanok. A világosság örökös küzdelmet folytat a sötétséggel hasonlóképen az okt. 31-iki napsugarak is gyakran felhőkbe ütköznek, melyek a kivitt eszméket megsemmisítéssel fenyegetik. Az emberiség története a haladás és csökönös visszamaradás, a jó és rossz, az erény és bün szakadatlan küzdelmet folytat egymással, s a ki e küzdelemben önzetlen, nemes elvekért harczol s az emberiség közös jogainak előmozdítója, az az okt. 31-iki küzdőknek méltó utódja. Október 31 ike az igazi eszmék valóra válásának záloga s tanúságai nemcsak a prot. egyház, hanem a felekezeteken felülemelkedve az egyetemes emberiség méltó büszkesége.

Vajha az a Lélek, aki 383 évvel ezelőtt alászállásával megsuhintotta e világot, leszálana ma is és soha ki nem alvó tüzet gyújtani az értelemben és a szívben! Vajha felruházva mindnyájunkat kitartással és erővel hogy lenne elég erőnk megharcolni a nemes harezot. Akkor okt. 31 re gondolva nem a hervadó, megsemmisüléshez közlő őszi képtáruna szemünk elé, hanem a győzelemnek, a nemes munka megjutalmazásának ragyogó októberi napja! Vajha a Lélek közölné áldásait e város prot. lakosságával, erősítené a bátrakat, s felbressztené a tétlenségben és álomban szunynyadókat, s hirdeté hangzat messze földre: Ébredjete, itt a világosság, mely égből szállt alá!

Nánássy Lajos.

— **Hajléktalan muzsa.** Egész csomó olyan közintézmény van hires Debreczen városában, minek ajtaja el van a nagyközönség előtt »zárva«, miről lapunk olvasói is meggyőződhetnek, ha »napirend« rovatunkat megtekintik. — Ez teszi szavá a »Szálló levelek« mai sorozatában egyik előkelő tagja társadalmunknak.

— **Iparosaink figyelmébe.** A m. kir. ál. lamvasutak debreczeni üzletvezetősége f. évi november 20-ára pályázata tot hirdet a vonalain az 1901-évből, esetleg 1902. és 1903. években szükséges pályafentartási és építési fűrészelt

vagy faragott fák deszkák, palók és szálak szállítására. Mennyiség kimutatás, a méretjegyzék és az ajánlati minta az igazgatóság-nál megtekinthető.

— **Személyi hír.** Mint Écskai tudósítónk írja, a braganzai herceg, ki mostanáig három hónapi szabadságidejét külföldön töltötte, most Haurecourt gróf főudvar mester vadászterületén agarászik. — Mivel Ferencz Ferdinánd prezumpatív trónörökös is ott van a herceg valószínűleg hosszabb ideig marad Debreczentől távol.

— **A bagosi apagyilkos** ügyében tegnap hozott czikkünk kiegészítésére közöljük, hogy a vizsgálat eredményeként még két golyót találtak a feloszlásnak induló tetemben. A vizsgálóbíró újból megy délután H.-Bagosra, a hol folytatja a vizsgálatot.

— **Verekedés a pércsi soron.** Tegnap délután két krumpliaruló kofa, Szabó Ferenczné és Nagy Sándorné összeveszett a pércsi-soron. Szörnyű perlekedésük messze elhallatszott. A civakodás csakhamar verekedéssé fajult át. Nagy Sándorné tele kosár krumplit vágott Szabóné fejéhez. Szabóné az üres kosárral kezdte agyba-főbe tisztelni konkurrensét. Az odasiető rendőrök választották el egymástól a két asszonyt.

— **Betörés a Hidvéger tanyán.** Mult éjjel álarozos rablók törtek be a város végén levő Hidvéger tanyára. A tanyabeliek azonban éberebbek voltak, mintsem a rablók hitték volna. Alig készültek el utóbbiak a támadásra, a tanyabeliek lövésekkel fogadták a támadókat. A meglepett zsványok fejüket vesztették s egy kalap és fokos hátrahagyásával eltűntek az éjben.

— **Megjötne magát.** Nagy Mihály császár vadászat után lakásán fegyverét tisztogatta, de a töltést elfelejtette kivenni és csak ugy szeggel piszkálta a fegyvert a ravasz körül. A piszkálástól a ravasz lecsapódott, a fegyver eldőrdült s a fegyver apró sörétei Nagy Mihály ballábába a térdén felül furódtak be. A császt beszállították a közkórházba hol az orvosok oda nyilatkoztak, hogy bal lábát le kell vágni. Nagy Mihály azonban ebbe nem akar beleegyezni s így a szerencsétlen ember sérülésébe valószínűleg belehal.

— **Debreczen rövid leírása.** Most kaptuk meg azt a füzetet, a melyet a városi tanács a párisi világiállításra küldött tárgyak mellé városunk megismertetése végett készített. A czimlapon városunk egyik kiváló szépségű leányának arcképe van s azt hisszük, hogy a szép arc meg is nyerte az idegenek tetszését, a kik a nagy számba küldött példányokat sietnek elkapkodni.

— **Éjféli betörők.** H. Bösörményi tudósítónk írja nekünk: Szombat este ugy 11 óra tájban özv. Dóka Andrásné újvárosi-utcza lakos utczai lakása ablakának kifeszítése után a házból ismeretlen tettesek mindent kihordtak a kifeszített ablakon keresztül az utcára. A káros asszony észre vévén, hogy a házból világ van, be akart nézni hogy ki jár ott, de nem tudott bemenni, mert az ajtó belülről volt betámasztva különféle tárgyakkal. Ekkor fiának Andrásnak szólott, hogy idegenek járnak a házból. A tettesek észrevették a zaj s megugrottak, azonban a zsákmányt otthagyták. A megejtett puhatolás s nyomozás adatai szerint a tettesek kőbor cigáuyok lehettek kik körözés alatt állanak.

— **Pályázat tisztí ügyészségre.** H.-Bösörményben lemondás folytán megürült a tisztí-

ügyészi állás, mire most Rásó Gyula alispán pályázatot hirdet. A megfelelően felszerelt pályázati kérelmeket H.-Bösörmény város polgármesteréhez, 1900. november 8 napjáig bezárólag kell benyújtani. Később beérkezett pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek. Évi fizetés 1500 korona. A választást november 10-én ejtik meg.

— **Kis hírek. (Hármas ikrek.)** H. nánási levelezőnk írja, hogy ott folyó hó 25-én éjjel rászállott a gölya egy szegény ember házára s hozott a bölcsőbe három gyermeket: két fiút és egy leányt. Anya és gyermekek az adott körülmények szerint jól érzik magukat, csak a szegény apa hüledezik a bő istenáldása miatt. — **(Kirabolta az éjjel.)** Horváth István favágót eddig ösmeretlen tettes. Horváth István favágó a korcsmából nyolcz óra tájt ballagott hazafelé, amidőn a Eötvös utca sarkán valaki megtámadta a pityókos embert. Három ezüst forintját és a kalapját elrabolták. Aztán elmenekült a tettes. — **(Vörös verakedés.)** Két suszter legény vasárnap délután az egyik téglagyár-utczai korcsmában mulatott. Nyakalták az ujbort. Ez egymás ellen nevitette a dikics és kaptafa fiatal lovagjait. Öltre mentek. Magyarosan elverték egymást. Vértett még a fejük is. De mire a rendőr-örjárat a helyszínére érkezett, már ekkorra ismét összebékült a két suszterlegény. Barátságosan koczingattak, ölelték egymást. Ily változásokat gerjeszt az új bor.

— **Igazgató tanácsülés.** Az ev. ref főiskola igazgatótanácsa f. évi november hé 2-án ülést tart, melynek számos tárgya lesz. A fontosabbak a következők: 1. Gazdasági albizottság jelentései és javaslatai. 2. Igazgatók jelentései, 3. Bizottsági javaslat a párbajtörvényről (előadó dr. Bartha Béla.) 4. theol. tanárkar véleménye az egyetemmel kapcsolatban tervezett prot. theol fakultás tárgyában. Előadó Erőss Lajos, 5. Gimnáziumi felügyelő jelentései, 6. A főiskolai anyakönyvtár államsegélye, előadja Erőss Lajos 7. Jelentés a főiskola korszerű fejlesztésére vonatkozó tanárkari szerves munkálatokról. E nagy elaboratum kinyomatott s egy füzetben 80° lapot tesz ki. Mint halljuk a tanács erőteljes intézkedéseket szándékozik életbe léptetni a párbajozó akad, hallgatók ellenében, kiket fél-egész évre kizárnak. Ezt tárgyalja Bartha Béla ak. igazgató javaslata.

— **Belmunkatársunk gyászja.** Lapunk tehetséges belmunkatársát Kovács Kálmánt, a kedvelt költőt édesatyja elhalálózásával súlyos csapás érte. Mi együtt osztozunk belmunkatársunk gyászában, mely reá nézve hosszas családi tragédiák lezárását jelenti. — Az elhunyt életrajzi adatai a következők:

Kovács Károly 1847 október 18-án született. — Fiatallabb éveiben gazdag kereskedő volt Létán, hol nejevel a sárándi ev. ref. lelkész leányával sokáig zavartalan boldogságban élt. Innen Konyárra került, hol Kálmán fia teljes kiképeztetését nyerte, melyről egyik költeményében (»a konyári iskolában») meg is emlékezik. — Végül Tisza Szt. Imrén volt kereskedő, hol nem önhibájából vagyont elvesztette és hogy a család tönkre ne menjen, Kálmán fia két évig nevelősködni volt kénytelen és ez a körülmény annyira megzavarta lelke egyensúlyát, hogy mint

barátai előtt mindig kijelentette, álarozot hordott. A szive tele volt sebbel, de ajkai mosolyra nyitlak. — Kovács Károly régóta betegeskedett és halála előtt sokszor kifejezte azon kettős vágyát Kálmán fia előtt, hogy szeretné papi paláttal látni és 10 éves költői munkássága eredményét kötetben olvasni. Az elhunytnak három fia maradt: Kálmán, Zoltán és Lajos.

A szertartást csütörtökön délután K. Tóth Kálmán végzi. A halálózásról a család által kibocsátott gyászjelentés a következőleg szól:

Alulírottak fájó lelkünk hívó megnyugvásául adjuk tudtul a szomorú hírt, hogy a szeretett fiú, férj, apa és testvér: huszági és miskolci Kovács Károly élete 52-ik s boldog házasságának 26-ik évében hosszas szenvedés után f. hó 30-án, reggel 6 órakor, az Urban észrevétel nélkül elszenderült. A megboldogult porrá változó részei november hó 1-én, dé. u. 2 órakor, fogtak az ev. ref. szertartás szerint rövid ima után a Vigkedvő Mihály-utca 52. szám alatti lakásunkon tartandó végtisztesség után a Kossuth utczai temetőben örök nyugalomba tételni. Ez utolsó utra a közeli és távoli rokonokat, barátokat, kollégákat és ismerősöket is bánatos szívvel meghívjuk: Debreczenben, 1900. okt. 30. Édes anyja: Özv. Kovács Lajosné szül. Horváth Erzsébet. Testvérei: Amália Teréz. Bánatos neje: Dobrosi Szabó Petronella. Fiai: Kálmán, Zoltán. Lajos. Az örök élet és boldogság legyen jutalma!

— **Koszoru vásár.** Megélenkült napja a városháza előtti tér, tele van kész koszorokkal és virágokkal. Közéledik a halottak napja, mit manapság a reformátusok is megülnék. — A temetőt is mind sűrűbben és sűrűbben keresik fel. A sírokat rendezik, tisztogatják. Néhány perczre itt hagyjuk ezt a vásári lármát s elzarándokolunk a holtak csendes birodalmába, hol a fájdalom könnyei a hitben, az Isten akaratában való megnyugvásban olvadnak fel.

x **Veszek ócska vasat** minden féle fémét a legmagasabb árban. Piacz 26 sz. a Nagy tőzsde udvarán. Klein Jakab.

— **Napirend.** Szerda, október 31. Protestáns: Ref. emlék. ü. róm. katolikus: Far kas — gör. katolikus: Lukács (okt. 17.) — Zsidó: 8. Sab.

Nap kél: 6 óra 28 percz, nyugszik 4 óra 26 perczkor. Ho'd kél: 10 óra 48 percz; nyugszik 11 óra 20 perczkor. Első negyed.

Főispán fogad délelőtt 9 órakor. — Táblai elnök fogad délelőtt 10 órakor. — Polgármester fogad kedden és pénteken délelőtt 11 órakor. — Törvényszéki elnök fogad 10 órakor. — Máv. Üzletvezei hivatalos órája 9 órakor. — Akadémiai igazgató hiv. órája délelőtt 10-től 11 ig.

Főiskolai nyilvános olvasó nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután 3 órától 6-ig. — Anyakönyvtár zárva. Városi könyvtár zárva. — Vármegyei levéltár nyitva egész nap. — Főiskolai levéltár zárva. — Képgyűjtemény az anyakönyvtárban zárva. — Csokonai szoba a kereskedelmi akadémián zárva. — Ásványtár a főiskolán nyitva vasárnap. — Állattani muzeum a főiskolán vasárnap nyitva. — Városi tornakör nyitva hétfőn, szerdán és szombaton délután. — Fűvészkert a gazdasági tanintézetnél nyitva. — Czéllövészet minden vasárnap a nagyerdőn.

Sorrend: Október 31. Reformáció emlék ünnepe. — November 1. Halottak napja. Nov. 12. képkiallítás a városházán. Belépő díj 60 fillér. Vasárnap 40 fillér. — Nov. 18. Bakkett a városházán. — Este iparos ifjak dal-estélya a Bikában.

Debreczeni szenzációk.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 30.

A vasárnap és hétfő eredményteljes szökött lenni a bűnügyre nézve. Az éj homályától elleplezve ekkor követik el a legtöbb betörést és a borgőztől mámoros meg elkese redett agy kimulatva magát fegyvert emel maga vagy mások ellen. — Most is több ilyen eset hírét veszük.

(Gyalai J. esete.)

Gyalai J. talyigás régóta panaszkodott a családja előtt, hogy nehéz az élete. — Keveset hozott be a talyigássággal, úgy hogy a csekély adót sem tudta befizetni. — Tegnap este még kedélyeskedett. A gyerekeivel is játszott. — De három óraker az asszony felébredt és urát keresve istállóban lelta. Az istálló gerendáján függött kihülve.

Az orvos csak a beállott halált konstata, s a rendőrséggel együtt jegyzőkönyvet vett fel az öngyilkosságról.

Gyalai János hulláját, nem boncolják fel. A Rakovszky-utcai gyászháztól holnap délután temetik el.

(Öreg férj szerelme.)

Öreg ember nem vén ember. Ezt gondolta Huszár Péter is, ki 70 éves léttére szerelemre gyuladt a szép és fiatal, alig 17 esztendő Rózi iránt. Bár a leány hallani sem akart erről, de a szülők, hozzá kényszerítették leányukat a vén emberhez. Az esküvőjük nem rég volt, de a fiatal menyecske néhány nap előtt megszökött az urától. A férj bánatában öngyilkosságot akart elkövetni, de idejekorán megakadályozták.

(Nagy tűz.)

Tegnap délelőtt kigyuladt Horváth Gábor gazdálkodó tanyája. Mivel szél is fújt a tanya és a benne levő takarmánnyal együtt leégett. A kár igen nagy, melynek csak kis része térül meg a biztosítás által.

A debreczeni ifjuság átirata.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, okt. 30.

Debreczen ifjuságának átirata a klerikális egyetemi ifjak választási mozgalmi ügyében szerte az országban beható megvitatás tárgyát képezi. Így Kolozsváron már az előző hetekben volt egy ifjusági gyűlés, mely azonban eredménytelenül oszlott fel. Mult héten szombaton az egyetemi ifjuság ismét gyűlést tartott, melyről kolozsvári tudósítónk a következőket jelenti:

A kolozsvári egyetemi ifjuság rectori engedély alapján szombaton este 6 óraker gyűlésre jött össze, melyet Szász Béla és ifj. Bartók György bölcselőtári hallgatók abból a célból hívták össze, hogy a debreczeni ev. ref. jogakadémia ifjuságának ismert átirata felett tárgyaljanak. A gyűlésen mintegy nyolczszáz egyetemi polgár jött össze. Hat óra után a gyűlést Szász Béla, nyitotta meg rövid beszéddel.

A gyűlés az ő javaslatára egyhangulag megválasztotta Asztalos Kálmánt elnökké, a ki a gyűlést tartalmas beszéddel megnyitotta, s ismételten kérte tagokat, hogy nyugodtan viseljék magukat, s komolyan tárgyalják a kérdést. Szabó József javasolta, hogy a szavazást két külön küldöttség előtt két teremben ejtsék meg.

Elnök a fennálló gyakorlatra hivatkozva, az indítványt elutasította, a mit az ifjuság egyik része közhelyesléssel fogadott, a másik része pedig óriási zajt csapva követelte az indítvány elfogadását. Bartha Balázs joghallgató az ifjuság közt való béke fenntartása érdekében indítványozta, hogy a debreczeni ifjuság átirata felett térjenek napirendre. Szónokot folyton abuzogták.

A következő szónok Krizsér József pártolólágg szólott az indítvány mellett egy jól meggondolt beszédben, mely után ismét siketítő lármá tört ki, úgy, hogy az óriási zajban a szónok szavait alig lehetett megérteni.

Asztalos Kálmán elnök több ízben felszólította a zajongokat, de mert őket lecsendesítenie nem sikerült, lemondott állásáról. Erre megkísérelték az új elnököt választani, de az óriási zaj és rendetlenség között ez nem sikerült, mire Szász Béla a gyűlés összehívója kénytelen volt feloszlítani a gyűlést.

Az ifjuság folytonos zajongás között jóval 8 óra után eloszlott. Egy része a szakadó esőben a Kossuth nőtét énekelve járta be a tért, s azután eloszlott.

Színház.

(Szerda, 31-én »B« bérletben: Don Caesar de Bazán Dumanoir és D. Ennery színművét adják. Főszereplők: II. Károly, Odry Árpád. Don Caesar de Bazán Komjáthy János. Don Jossé de Santarem Bartha István. Montfior, marquis, Ifj. Szathmáry Árpád. Gizella, marquisné, Kiss Irén. Maritana, Fái Flóra. Lazarille T. Halmi Margit. Kapitány Nagy Gyula.

Csütörtökön, »C« II-ik Rákóczy Ferencz fogsága.

Pénteken, »A« először: B. A. L. E. K. Operette három felvonásban. Zenéjét szerzte: Hervé.

Szombaton, »B« másodsor: B. A. L. E. K.

Vasárnap, két előadás; délután. A baba.

Este bérletszünetben, Dráma a tenger fenekén.

(M. m. Tegnap este félig telt ház előtt »Dejila« Feuillet O- színművét adták. Komjáthy német ki a főszerepet adta, a közönség nyílt színen is kitapsolta, T. Halmi Margitot pedig a vasfüggöny elé hívták. Komjáthy művészetével játszott kevésbé jót mondhatunk Bartha Istvánról, ki nem tudott új vonást bevinni szerepébe — Patáky B. figyelemre méltó Rosvein volt, folyton halad. — Komjáthy, Odri szintén beilleszkedik a darab keretébe. — Delibes heő örökszép zenéje alig jutott érvényre az előadás folyamán.

Szálló levelek

Zárva levő kulturintézmények

A haladás sorompói.

Debreczen okt. 30.

Társadalmunk egyik kitünőségétől kapjuk az alábbi sorokat:

Napok óta figyelemmel kísérem a D. H. «Napirend»-jét — mi különben igen célszerű újítás — és feltűnt nekem hogy egy csomó kulturintézmény, mi a nagyközönség számára van felállítva, állandóan be van »zárva.»

Vegyük csak a főiskolai Anyakönyvtárt, a levéltárt, városi könyvtár, Csokonai szoba és a kollégiumi képgyűjteményt. Ezekhez nem lehet hozzá jutni, mivel a használatukat különleges szabályzataik kizárják.

Az anyakönyvtár és vele kapcsolatos duplum könyvtár jóformán csak a főiskolai tanárkar kis töredéke ösméri. Debreczen városának ez a nevezetessége, mely az ország nagy könyvtárai között a negyedik helyet foglalja el, olyan szabályoknak van alárendelve, hogy belőle könyvet kiadni nem szabad,

Igen szép és becses gyűjtemény van képek és vázlatokból az anyakönyvtár szellős

helyiségében ott látjuk Debreczen püspökeit Ziehy Mihály 20 ezer koronára becsült képeit az ember tragédiájából, drága metszeteket stb. Legalább minden vasárnap délután kellene megnyitni a közönség számára és okulására e gyűjteményt eltemető vasjátok at.

A Csokonai szobába csupán a Csokonai kör választmányi tagjai járnak, azok is egy esztendőben vagy négyeszer. — Pedig eredeti Csokonai kéziratok, kiadások, a Dorottya metszetei stb. láthatók ottan. — A Csokonai Kör kötelessége lenne a szobát átadni a nyilvános használatnak.

A kollégiumi levéltár tele nagyobbreszt ösmeretlen régi okiratokkal, mik új fényt derítenének Debreczen városára, sőt az ország történetére is. Tudjuk, hogy a kollégiumi levéltár és könyvtár sok javarészt feldolgozatlan adatot tartalmaz szabadságharcunkra vonatkozólag. Az ereklyemuzeumot is most alapítják.

A városi könyvtár csak a felsoroltak példáját követi, mikor nem nyitja meg sorompóit a haladásnak.

Kérdezheti a jámbor debreczeni ember hogy minek az a sok könyvtár, kép és levéltár mikor senki sem veszi hasznát. Nem volna-e hasznosabb a fentartásukra szabott összeget inkább népiskolák, óvók és népkonyha alapítására fordítani.

Tudós professzor Hatvani az üres asztalra is teremtett üde gyümölcsöket és étkeket, Debreczen tanulni vágyó polgára pedig sok kincsesel tele tudomány hajlékok mellett is étlen — szomjan hajléktalanul ödöng.

Ez az min kötelessége segíteni Debreczen társadalmá vezető férfainak.

Vederemo!

TAVIRATOK.

Emberek pusztulása.

Newyork, okt. 30 Tarraut és Társa drogueriájában óriás robbanás irtóztató pusztítást vitt véghez. Százötven ember halt meg a robbanás következtében.

A burok új hadserege.

London, okt. 30. Ugy hírlik, hogy a burok össze toborzottak egy nagyobb hadsereget, a melyben magyar, osztrák, francia és más nemzetiségű alatvalók akarnak mint önkéntesek küzdeni. (O. B.)

Még is mozog a föld

Carraces, okt. 10. Tegnap földrendég történt itt, mely harmincz embert pusztított el. A köztársasági elnök az ablakon kiugrott s lábát eltörte.

Vasuti szerencsétlenség.

Genoa, okt. 30. Ma reggel egy vonat a pontedecimoi állomáson helytelen váltóállítást következtében egy gőzmozdonyba ütközött. Hét személy könnyű, a vonatvezető súlyos sérülést szenvedett.

Tőzsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása. —

Buza 1901. áprilisre . . .	7.75
Rozs 1901. áprilisre . . .	7.25
Zab 1901. áprilisre . . .	5.56
Tengeri 1901. májusra . . .	5.05

Irányzat. csendes

Miért is dohányoznak az emberek?

Hogy miért dohányoznak az emberek, erre a roppant nehéz kérdésre voltaképpen nem is tudnánk válaszolni, ha egy csomó összegyűjtött érdekes adattal nem rendelkezünk.

A megkérdezettek válaszából nyilvánvalóan kitűnik; az emberek leginkább foglalkozásukhoz mérten adják meg a választ. Ime így válaszol.

Egy nagyvő:

— Hja, hiszen nincs a világon élveze tesebb egy jó szivarnál: nagyszerű étvágyat gerjeszt s a mi a leg öbb, annyira előmozdítja az emésztést.

Egy vénczigány:

— Óh, nagyságos jó uram, nem ottam már harmad napja egy falatot sem és ha rágyujtok édes kis pipámra, itenuescse elfelejtem az éhséget: a dohányzás elkergeti minden étvágyam.

Orvos:

Hiszem ha nem dohányoznék, az emberek szüntelen fagatnának: mi az oka, hogy nem szivarozom? Eme időrabló kellemetlen kérdéskérdésektől, a dohányzás által meg vagyok mentve.

Dohányárus:

Ezelőtt nem dohányoztam, de fáj a szívem, a „legszebb“ szivarokat eladni: inkább magam szívom el azokat.

Náthás:

Főlkeléstől lefekvésig számban volt a szivar. Most az átkozott nátha ütött belém és az orvos eltiltotta a dohányzást, mondván: a füst ártalmára van, illetve növeli a náthát.

Egy egészséges:

Egyszer egy óriási náthából a szivarozás gyógyított ki. Nem valék szivaros, de most azzá lettem, mert ez kitűnő orvosság: nátha ellen.

Ügyvéd:

Órületes fejfájás kinzott. A mult ujéven klienseim megleptek vagy ezer szivarokkal. Ah, gondoltam, talán jobb lesz elfogyasztani eme értékes darabokat: fölesaptam hát szivarosnak. Nem vagyok azóta ideges, a fejfájásom is nyomban elmúlt és én most orvoságképpen dohányzom.

Órült egy tiszta percében:

Oly mohón dohányzom mint egy szerecsen. — A dohányzás irgatja fel teljes erővel az idegeket, — az agyat felháborítja: ezért szivarozom. Mert oly jól esik, ha a fejem fáj, így legalább érzem, hogy van agyvelőm.

Poéta:

Irni csakis tiszta aggyal lehetséges, én irásközben sohasem dohányzom, miután a szivarfüst az ember agyát megszállja, butítja és ez nagyban zavarja a szép gondolatok kiáramlását.

Színész:

Amidőn egy szerep betanulásához fogok, egy szivart el kell szívni, azután könnyen, vigan megy a tanulás. Ugyanis tapasztaltam, a szivarfüst az agyat kiviszítja, a gondolat elfeledtetni s az elmét csodásan fogékonyvá teszi.

Utas:

Nem vagyok hozzászokva az éjjelezéshez. A vonat megérkezéig tiszter is elaludnék, ha nem dohányoznék: a folytonos szivarozás az álmat remekül elűzi.

Milliomos:

Egy magyar milliomosról beszélnek, hogy lefekvéskor az ágyban mindég pipázik. Sikertült megtudni a milliomos urról, akaratlannul kénytelen „szegény“ minden este annyit füstölni, mert másképp a szenderítő állom nem jó szeméire.

Vegyesek.

A megfagyasztott tej Szibériában. Szibériában a tejet nem szállítják folyadék alakjában edényekben, hanem darabokban, megfagyott állapotban. Nem literekben, hanem darabszám árulják tehát ott. Kényelem okából egy pálczára hagyják fagyni, mert így könnyebb szállítani; a tejet áruló a botról darabokban szedi le és adja a vevőknek. A felhasználás előtt kiengesztelik a tejet, a melyen a fagyás következtében semmiféle változás elő nem állott.

A zabszalma tápláló ereje. A hibátlanul eltett zabszalma, tehát az olyan, a mely sem meg nem rosdásodott, azás folytán sem feketedett meg, feltakarmánynak tekintendő és a szecsakázás és más takarmánnyal elegyítés útján szerepet kell, hogy játsszék szarvasmarháink téli eltartásánál. A zabszalma 3-57 százalék nitrogén anyagokat tartalmaz 45 százalék emésztési koeficienssel, holott a buzaszalma csak 2-42 százalék nitrogén anyagokat tartalmaz 0-52 százalék emésztési koeficienssel. Meg kell tehát becsülni a zabszalmát. Igen jó alkatrésze ez takarmány adagaink összetételénél.

A szőlőlevél mint gyógyszer. A szőlő gyümölcse, a levelei és szőlővesszője is használható gyógyszerül. A gasztrikus bajban, vértódulásban szenvedő embernél a szőlő gyümölcsének élvezete valóságos esodát művel és jobb minden patikaszernél; a szőlő megtört magvai a dizentéria és vérhányás ellen kitűnő gyógyszerül szolgálnak; az árnyékban szárított s porrá tört levelei a szőlőnek ma kacs vérzéseknél kitűnő ellenszernek bizonyultak. Végre a fiatal szőlővesszőből sajtolt nedv igen jó hatású gyógyszer szemgyulladás ellen.

A babos kendő. Hajlott dereku öreg, töpörödött apró emberke gorul az ügyeletes rendőrtiszt elé. Kopott ruhájában félve húzódik meg a szoba sarkában, türelmesen várva, míg a sok ügyes bajos ember eltávozik.

— A feleségemet vesztettem el az állomáson, — paaaszolja baját a kapitánynak.

— Feleségét? Fialat volt?

— Dehogy instálom, két évvel idősebb én nálam. Babos kendő volt a fején.

A kapitány kiadja a parancsot, indul a sok rendőr keresni az elveszett anyókat a hiányos leírás alapján.

Rövid idő mulva jelenti egyik rendőr hogy az állomáson egy holttestet asszony fekszik, de Babos kendő nincs a fején.

— Feleségem lesz a'... A pokolra való a kendő árán ismét lerészegedett.

A feltámadt halott. Különös dolog történt Sigletonban. Az ottani rendőrséget értesítették hogy a Hopehegyen egy hullát találtak. A hullát találták. A hullát találták. A hullát találták.

életében favágó volt és mikor barátai megakarták látogatni, holtan találták erdei gúnyhójában. A rendőrség másnap kiment a halott kémmeel Dunn viskójához és koporsót is vittek mindjárt magukkal. Kimért lépésekkel közeltek a viskó felé, mint már az ily alkalomkor szokás. De mikor be akartak lépni a kunyhóba, borzasztóan megijedtek, mert a halottnak hitt Dunn asztala mellett ült és jóízűen falatozott. Szegény csak tetszhalott volt. De míg a vizsgálati bizottság a koporsóval megérkezett, ismét magához tért és mivel 2 nap óta nem evett, hát képzelhető hogy hosszú álmából való fölébredése után első dolga az volt, hogy egyék. Koporsóját nem a legbarátságosabb szemekkel vizsgálta, de nemsokára viszatért jó kedve. Elmondta hogy két napja oly érzése volt, mintha a keze a csuklóig elaludt volna. Ami azután történt arra már nem emlékszik. Mikor fölébredt, csak azt hitte, hogy a rendesrei több időt aludt.

A fejezenc házassága Párizs egyik polgármesteri hivatalában szemlét on edtak össze. Daguet nevü körülbelöl 40 éves embert a menyasszonyával. Daguet, aki lopásért elvált itélve 18 havi fogházra, detektívek kíséretében jelent meg. A fogházból hozták oda. A polgári esküvő után az egyházi szertartást is megtartották. Aztán visszavitték a derék férjet a fogságba.

Innen-onnan.

Az egri érsek a joghallgatók között. Samassa érsek, mint nekünk jelentik, pénteken meglátogatta a jogakadémián a III. és IV éves joghallgatókat és egy-egy órát időzött ott. A harmadéveseknél dr. Udvardy László az egyházjogból adott elő. Samassa érsek az utolsó padba ült a hallgatók közé.

— Ideülök, — ugymond — a hová a tanulni nem szerető joghallgató urak szereinek elhuzódni...

Ugyanezt a példát követték kísérői: dr. Párty és dr. Szmezsányi kanokok. Itt a legnagyobb figyelemmel hallgatták az előadást. Óra végén Samassa köszönetet mondott a tanároknak, majd hosszabb igen liberális beszédet intézett a joghallgatókhoz, a kik zajosan megéljenztek a tudós főpásztort.

Irodalom.

„Az állatok világa“. Brehm hatalmas művéből, amelynek magyar kiadása most indult meg, a második füzet is napvilágot látott. Ebben szintén a majmok rendkívül érdekes életét festi a szerző azzal a bámulatos közvetlenséggel és azzal a mesteri leírással, amely munkát az egész világon kedvelté tette. Ennek a második füzetnek a szövegét kilencz kitűnő rajz illusztrálja. Adva van még a füzethez egy fekete nyomatú nülap és egy színes nyomatú műmelléklet. Az állatok világa Légrády testvérek könyvkiadóhivatalában (Budapest, váci körut 78) jelenik meg s minden könyvkereskedésben megkapható. Egy füzet ára 80 fillér. Tájékoztatót a kiadóhivatal ingyen és bérmentve készségesen küld.

CSARNOK.

A tolvaj.

— Elbeszélés. —

Irta: Pécsi Aranka.

— Irjál rögtön a bárónak, ki kell őt engesztelni, nehogy most egyszerre mind a hüllát találták. A hullát találták. A hullát találták.

Bella jónak látta követni anyja tanácsát; épen elkészült az illatos rózsaszínű levélke amikor kikelt arczczal egyszerre belépett Elek. Kínálás nélkül leült s tompa kétségbeesett hangon beszélte el a történeteket.

Bella szórakozottan hallgatta s ezalatt megírta a címet a rózsaszínű borítékra.

Elek várt egy vigasztaló szót, de Bella felállott.

— Milyen kár volt ezér! olyan korán felkelni — szolt ásitva és bement a másik szobába.

— A fiatal ember csak nézett a bezárt ajtóra, várt, várt, de senki se jött, hogy ták szépen menni.

Onnan a rendőrséghez hajtatott, hol majd két órát töltött el, de kevés remény-nyel távozott. A rendőrtisztviselő megígérte ugyan, hogy mindent el fog követni a tolvaj nyomozására, de az a baj, hogy a tolvaj kitanult gazember lehetett, ki bizonyára ál haját, álszakált viselt.

Elek úgy el volt keseredve, hogy haragudott szegény elhalt nagynénjére is, ki annyi bajt okozott neki — azzal az örökséggel.

Most már hogyan békítse ki Bellát? Az ő lakása előtt kellett elmennie, megállította a kocsi és becsengetett.

— A kisasszony nincs itthon — szolt a szobaleány, — s csak félig nyitotta ki az ajtót.

— Hol van?

— Próbára ment.

— Az nem igaz, ma nincs próbája. Nézze Mari ez az ötös a magáé, de igazat mondjon!

— Nem bánom hát úgy is elmegyek innen holnap. Bent van a báró urral.

Azzal elvette a pénzt, és sietve besukta az ajtót az Elek orra előtt, ki úgy érezte, mintha az égbolt szakadt volna le rá.

Első perczen arra gondolt, hogy bemegy és megöli a hütlent, de a szándékától vetélytársa iránti gyűlöletből elállt.

Csak hadd csálja meg azt is, mint a hogy őt megcsalta. És ezt akarta ő feleségül vanni. Egy ilyenért hagyta el anygali menyasszonyát.

Az Isten igazságos büntetésének tartotta a mi ma vele történt, mely olyan háládatlan volt övéhez. Elhagyta azt az édes hű kis leányt, jó öreg szüleit, csak hogy eleget tegyen egy komédiásnő szeszélyeinek.

Meg is verte érte az Isten. Most ott áll a hol volt.

Sovány diplomáján kívül nincs semmije. csak végtelen sok adóssága, mint az örök-

ségre nézve felvett Jó, hogy zárt fiakerbe tépelődött így, különben láthatták volna arczán végig folyni a megbánás könnyeit.

Nem állt előtte más, minthogy megölje magát, és ez a gondolat szinte megvigasztalta.

Ha meghal megbocsájtanak neki mindent, még talán meg is siratják. Ugy el volt magába mélyedve, hogy fel se vette a csikorgó decemberi hideget azt sem vette észre, hogy a kocsi megállott a ház előtt. Épen delet harangoztak, mikor hazatért. A kárvalottat a szegény is éri. Ezeknek úgy tetszett, mintha még a cselédje is gunyosan nézne reá, a ki épen szembe jött vele az ételhordóval.

Igen, most már mindenki ki fogja nevetni, s a hitelezők még ezzel sem fogják beérni.

Eh egy durranás és vége lesz minden bajának egyszerre. Ilyen sötét gondolatok közt lépett barátságos tiszta szobájába. Ez alatt a leány asztalt terített és behozta a párolgó levest.

Eleknek eszébe jutott, hogy még ma egy falatot sem evett és délutánra halasztotta a meghalást. Nagybusan ült az asztalhoz, de azért kettő helyett is evett gondolván, hogy most ugyis utoljára eszik.

Ebéd után széttepte az este irt levelet és irt egy másikat, egy bocsánatkérő levelet. Aztán elgondolkozva nézett körül szobájában. Milyen kellemes is ilyen hideg téli időben a barátságos meleg szobában lenni, még az utcán is rossz, hát még a fagyos földre feküdni. De neki már nincs mentsége Szeretett volna mentül előbb tultenni a meghalásán.

Kivett az egyik szekrényből egy csinos kis pisztolyt, megnézte, hogy jól van-e meg töltve, a mikor hangosan kopogtattak az ajtón. Letette a revolvert, s az ajtóhoz szaladt, hogy bezárja, de már késő volt, mert az ajtó kitért egészen, s nagy bámulatra a cservási jegyző lépett be, utána nyomban a bíró és a rektor.

Mind a hárman ki voltak csipve, frissen beretvált arczczal, kifent bajusszal, mellükön nemzeti színű cocárdával.

Elekben egyszerre felébredt az anyai szeretet. Elfelejtette az örökséget, Bellát, öngyilkosságot fejébe nyomta a kalapját, s tompa hangon mondta: Menjünk.

— Igazán meg vagy elégedve az én szerény otthonommal melyet ezután meg kell velem osztanod? kérde Elek fiatal nejtől, kit most hozott épen haza.

— Hiszen ez nagyon csinos felette Veronka körül nézve hát nem elég kettőnknek három szoba?

— Az ott az iroda, nekünk be kell

érni e két szobával. Bizony nagyon egyszerű kis fészek... másképp szerettem volna...

— Egy egyszerű falusi pap lánya nem vágyik semmi pompa után, felelte az aszszonyka, de meglátod ezután szebb lesz itt minden.

— Szebb mert te leszel az ékessége mondá Elek feleségét megölelve, de Vera duzzogott egy kicsit.

— Menj te rossz ember, csak ma volt az esküvőnk és már is elégedetlen vagy, megbántad, hogy egy ilyen szegény lányt vetél el.

Elek hallgatott. Nem azt bánta ő, hanem azt a sok szép pénzt a mit egy hónappal ezelőtt elloptak tőle.

(Folyt köv.)

Legjobb a

Dr. FORTI-féle sebtapasz.

Porti László eredeti gyártmánya.

Legkitűnőbb hatása van és biztosan segít mindennemű sebnél. Égési sebeknél a fájdalomat rögtön csillapítja, megszünteti és rövid használat után meg is gyógyítja. Női emlőbajoknál, mindennemű gyuladások, megkeményedések, csuzos és rheumatikus bántalmaknál, daganatok- és séküléseknél, sőt még a legidültebb sebeknél is a legsikeresebben hat. A gyűléseket megérleli, felfakasztja és rövid idő alatt begyógyítja. Ezekon kívül még számtalan, itt fel nem sorolt esetben nyújt biztos gyógyulást.

A dr. Forti-féle tapasz már 80 év óta nagy elterjedtségnek örvend, mely idő alatt érkezett számtalan hála-élismervény és köszöntő irat, mind annak kitűnő gyógyhatásáról tanuskodik.

Minthogy az utóbbi időben sok értéktelen hamisítvány került forgalomba, szives figyelembe ajánlom a csomagon lévő aláírást, védjegyet, valamint a pecséten látható F. L. betűt. Csak a Forti László aláírással és védjeggyel ellátott tapasz a valódi. Az utánzatok használatától mindenkit óva intek, mert ezek inkább kárára, mint hasznára vannak a szenvedőnek.

(A ki egy olyan csomagot beküld, mely a fenti aláírással és védjeggyel ellátva nincsen, jutalomban részesül, mert a hamisítókát folytonosan törvényileg üldözöm).

Árak: nagy csomag 1 frt, közép nagyságú 50 kr., kisebb 35 kr. Kapható a készítőnél a gyárban: Forti László Budapest, II. ker., Iskola-utca 24. Seidl-féle ház. Főraktár: Török József gyógyszer-tára és dr. Egger gyógyszer, Váci-körút 17. Kapható továbbá valamennyi budapesti és minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Forti László

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SŐSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-tárban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik:

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza-palota.)

Cs. és kir.

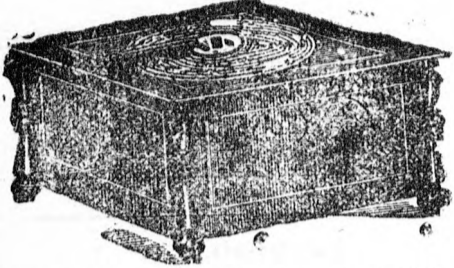

udv. hangszergyár.

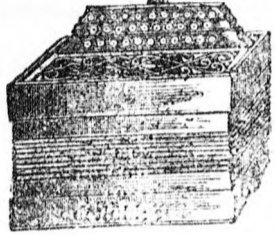
Sternberg Armin és Testvére,

Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.

Minitur-Ariston.

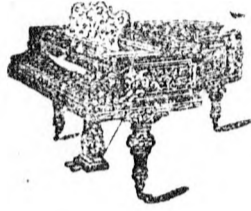

Ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 8 frt 50, a kóták darabja 25 kr.

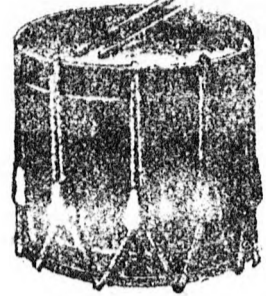

Kitűnő hang **harmonikumok**
8 frttől feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Iskolai hegedűk.

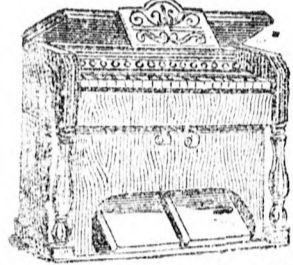
Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu **zongorák** a legdusabb választékban.

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22.
(Károly-körút sarkán)

Zenepalota.

Mindenütt kitűnőnek elismert, saját gyártmányu **iskola, szalon és egyházi hármoniumok.**

Erard, Feurich, Kern, stb. világhírű zongorák kizárólagos képviselője,

Képes árjegyzék: a) harmonikumokról, b) mechanikai zenélő művekről és zenélő dísz tárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről mint hegedűk, fuvolák, **czimbalmok, czitárák, hármoniumok, zongorák** stbről ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglőknek zenélő automataik.

Lüster köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre könnyvnyomdájában